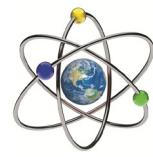

ISSN: 3060-4613

13.00.00	13.00.06	01.00.00
13.00.01	13.00.07	02.00.00
13.00.02	13.00.08	03.00.00
13.00.03	13.00.09	09.00.00
13.00.04	07.00.00	10.00.00
13.00.05	19.00.00	11.00.00

№5/2025

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Pedagogik, psixometodologik va tabiiy fanlarga
ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 908 sahifa,
14-may, 2025-yil.

BOSH MUHARRIR:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Mizayeva Faroxat Odiljonovna – Pedagogika fanlari doktori, dotsent

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik

Shoumarov G.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik

Umarova H.O. – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'lifi vaziri

Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor

Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor

Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor

Shermuhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor

Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor

Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor

Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nabiiev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Qo'idoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor

Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)

Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)

Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)

Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)

Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lif universiteti rektori (Koreya)

Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)

Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor

Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor

Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor

Gafurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)

Somurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayeva F.O. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti

Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor

Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)

Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent

Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori

Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Panjiev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'lifi boshqarmasi boshlig'inining birinchi o'rindosari

Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, Toshkent davlat texnika universiteti, G. V. Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti Toshkent temir yo'l muhandislari instituti.

EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Mizayeva Farokhat Odiljonovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Umarova H.O'. – Minister of Preschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

Qirg'izboev Abdug'affor Karimjonovich – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiiev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F.O. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – doctor of philosophy (PhD) in psychology

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali Oliy attestatsiya komissiyasining 26-08-2024 yildagi №11-05-4381/01-Kengash tavsiyasiga ko'ra, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning tadqiqot ishlari yuzasidan dissertatsiyalarining asosiy ilmiy natijalarini chop etish uchun tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

Asos: OAK Pedagogik texnologiyalar va psixologik tadqiqotlar bo'yicha ekspert kengashi tavsiysi (29-10-2024-y.; №10); OAK Tartib-qoida komissiyasi qarori (30-10-2024-y., №10/24); OAK Rayosatining qarori (31-10-2024-y., №363/5).

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №136361

MUNDARIJA

Nutq o'stirish mashg'ulotlarida maqol va rivoyatlardan foydalanish texnologiyasi	12
Azimova Nodira Xikmatovna	
Matematikada o'tkaziladigan sinfdan tashqari viktorina, matematik ertalik va matematik musobaqlarni tashkil etish.....	15
Azizova Dilnoz Yo'ldashevna	
Adabiy ta'lilda fanlararo integratsiyani rivojlantirishda didaktik o'yinlarning o'rni	19
Hasanova Bahora Isa qizi	
Boshlang'ich sinf ona tili darsliklaridagi kognitiv-pragmatik mashqlar turlari va mazmuni.....	22
Jahonova Nargiza Yunus qizi	
Umumiy o'rta ta'lim maktablarida kimyo fanidan uya vazifalarni tashkil etishda	
QUIZ testlardan foydalanish	28
Jamolova Nodirabegim Jobir qizi	
Maktabgacha katta yoshdagi bolalarning tadqiqotchilik faoliyatini tashkil etishning dolzarbli.....	32
Mazgarova Durdon Shuxrat qizi, Mirzakamolova Komola Xojiakbar qizi	
Understanding and Using Articles in English: A Practical Approach.....	35
Mustafoyeva Nigina Shuhrat kizi	
Bo'lajak tarbiya fani o'qituvchilarining kasbiy tayyorgarligi jarayonida	
raqamli texnologiyalardan foydalanishning nazariy asoslari.....	40
Nosirova Dilmuza	
Ona tili va o'qish savodxonligi fanining boshlang'ich ta'lidi o'rni va ahamiyati	45
Otamurodova Mahfirat Husan qizi	
O'zbekiston Respublikasi Prezidentining ta'lim sohasidagi qaror va qonunlari asosida	
maktabgacha yoshdagi bolalarda tadqiqotchilik faoliyatini rivojlantirishga zamonaviy yondashuv	49
Imamova Nilufar Zabiylulla qizi, Po'latova Mahfuza To'iqin qizi	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti rahbarlarining kasbiy etikasi va madaniy salohiyatini shakllantirish omillari...	52
Qodirova Fotima Rashidovna	
Boshlang'ich ta'lilda tarbiya jarayonining samaradorligini oshirishda xorijiy tajribalarining qiyosiy tahlili....	55
Shokirova Madinabonu Shomurod qizi	
Boshlang'ich sinflarda matematika o'qitishda mental arifmetikaning o'rni.....	59
Sulaymonova Nigora Olimjon qizi	
Boshlang'ich ta'lilda ta'lim samaradorligini oshirishda xorijiy tajribalardan	
foydalanish mexanizmlari (Singapur ta'lim tizimi misolida).....	63
Taniqulova O'g'iloy Fahriiddin qizi	
SWOT texnologiyasi asosida talabalarning tadqiqotchilik ko'nikmalarini rivojlantirish modeli.....	66
Abdusalomova Saidabonu Ziyovuddin qizi	
Механизмы формирования характера трудолюбия в младшем школьном возрасте	69
Зияев Амаль Толибович	
Современные методы обучения иностранному языку в начальных классах	72
Косимова Шахризода Баҳромжон кизи, Рузметова Хилола Абдушариповна	
Ислам в духовных исканиях льва толстого: уважение великого писателя к религии и пророку	75
Мамасодикова Махзуна Жалол кизи	
Проблемы и особенности перевода с узбекского языка на русский:	
анализ ошибок и пути решения	78
Холмуродова Дилдора Хусниддиновна	
Развитие русского языка в современном мире	80
Чернова Татьяна Алексеевна, Темиров Руслан Расул угли, Хасанов Сайхунбек Килич угли	
Ona tili ta'limida muqobil javobli testlardan foydalanishning afzalliliklari.....	83
Komilova Lola Nasilloyevna	
Maxsus pedagogikani o'qitishda klinik, tarixiy, psixologik,	
didaktik materiallarni integrativ o'qitish metodlari	91
Djavlanova Nodira Xamza qizi	

Professional ta'lim muassasalari o'quvchilarining loyihalash kompetentligini shakllantirish Xidirova Dildora Zayniddinovna Formation of Cultural Tolerance in Preschool Children Through Foreign Language Learning Using Digital Educational Resources Dadakhanova Mohlaroyim Muratvayevna Ingliz tili o'qituvchilarini tayyorlash va qo'llab-quvvatlashning samarali usullarini o'rganish Ataullayev Fazliddin Fahreddin o'g'li O'quv jarayonida sun'iy intellekt tizimlaridan foydalanishning ta'limiyl aspektlari tahlili Zubayda Barnoyeva Boshlang'ich sinf o'quvchilarida funksional savodxonlikni shakllantirishning nazariyi va metodik manbalari Mirxalilova Nargiza Akbarovna, Usmanova Mashkura Mirzoroximovna, Xunarova Lobar Akbaraliyevna Butun dunyoda nogiron bolalarga nisbatan munosabat: stereotiplar va ularni yengish Axmadova Shahloxon Voxid qizi Ijtimoiy va pedagogik riabilitatsiyon deviant xulqi bo'lgan o'smirlar Abduvaliyeva Mashhura Abduvohid qizi Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida mehnat munosabatlarini tartibga solishda sog'lom ish muhitini yaratish Qosimova Shaxnoza Nuriddinovna Maktab o'quvchilarida chet tili bo'yicha strategik kompetensiyani shakllantirish: psixolingvistik asoslar Akmalxonova Nodira Chet tillarini o'zlashtirishning psixolingvistik asoslari: A. A. Leontyev qarashlarining tahlili B. O. Toshboyeva O'quvchilarni tabiiy-ilmiy savodxonligini shakllantirish asosida taddiqotchilik ko'nikmalarini rivojlantirish metodikasini takomillashtirishning xususiyatlari mazmuni Ro'zimatov Jamshid Alisher o'g'li Boshlang'ich sinf "tarbiya" darslarida o'quvchilarning tanqidiy tafakkurini rivojlantirishga qaratilgan mavzularning mazmun-mohiyati Xoliqulova Moxichehra Nodir qizi Развитие деонтологической компетентности будущих учителей предмета "воспитания" Бахобов Анвар Абдусаттор уgli Obrazli tafakkur – boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutqini o'stiruvchi vosita Turg'unova Xumora Xusniddin qizi Boshlang'ich sinflarda janriy xususiyatlari ko'ra ifodali o'qish ko'nikmasining yo'nalishlari Tirkasheva Xumora Nurali qizi Sharof Boshbekovning "Temir xotin" dramasida dramatik diskursning semantik va sintaktik qurilishi Mavlanova Xafiza Gulmurodovna Maktabgacha yoshdagi bolalarning teleko'rsatuvlar vositasida nutq madaniyatini rivojlantirish pedagogik muammo sifatida Abduvosiyeva Mahmuda Xamidullo qizi "O'z-o'zini rivojlantirish", "amaliyot" hamda "pedagogik amaliyot" tushunchalarining ijtimoiy-falsafiy, pedagogik talqini Adasheva Matluba Kursantlarda muzokaraga kirishish ko'nikmalarini shakllantirishda nizoli vaziyatlar strategiyalarining psixologik o'rni Azamjonova Oyniso Qahramon qizi Maktabgacha ta'lim tashkilotlari boshqaruvi jarayonida rahbar kompetensiyalarini rivojlantirishning zamonaviy metodik yondashuvlari Berdiyeva Dilafruz Shuxratovna Boshlang'ich ta'lim o'quv-tarbiya jarayonida mashq daftaring o'rni va ahamiyati Bo'ronova Maftuna Valijon qizi Raqamli texnologiyalar yordamida kitobxonlik madaniyatini takomillashtirishning nazariy asoslari Burxanov Bahodir Baxtiyorchodjaevich Yoshlar orasida emotsiunal intellektni rivojlantirishning psixologik asoslari Darvishxojayev Xasan Abdulxakimovich Boshlang'ich sinf tabiiy fanlar darslarida virtual ta'lim texnologiyalaridan foydalanish imkoniyatlari Djurayeva Nargis Narkulovna	94 98 106 110 116 120 124 127 131 137 143 148 152 155 158 162 166 169 173 178 182 186 191 195
---	--

Ingliz tilida talaffuzni o'rgatishda samarali zamonaviy kompyuter dasturlari	198
Ernazarova Shahnoza Ergash qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida ekologik tarbiyaning ahamiyati va ma'naviyatga ta'siri	202
Fayziyeva Dilfuza Tahir qizi	
The Importance of Modern Technologies For Improving Speech Skills of Primary Students.....	206
I. A. Komolova	
Bo'lajak pedagoglarning ta'lim jarayonida sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanishining o'ziga xos imkoniyatlari.....	209
Inadullayeva Sevara Qahramonovna	
O'quvchilarning jamoada ishlash ko'nikmalarini rivojlantiruvchi metodlar	212
Jumanova Shaxnoza Baxromjanovna	
Ulug'bek Hamdamning "Isyon va itoat" romanida obrazlar hayotiga konfliktning ta'siri.....	215
Karimova Mahliyoxon Mahkamjon qizi	
Sharq mutafakkirlari qarashlarida harbiy xizmatchilarda psixik o'zini o'zi boshqarish muammolarining metodologik tahlili	219
Kiyomxujaeva Madina Rustambek qizi	
Xorijiy tillarni o'qitishda milliy va xalqaro tajribalarni solishtirish	224
Jumaboyeva Malika, Eshpolatova Nozima, Ne'matova Shahzoda, Razzakova Nodira	
Maktabgacha ta'lim tashkilotida markazlar faoliyatini rivojlantirishda tarbiyachining nutqiy madaniyati	227
Nazarova Zulayxo Turabovna, Oydinova Baxriniso Burxon qizi	
Maktabgacha yoshdagи bolalarni faoliyatlar orqali ma'naviy-ma'rifiy qiyofasini shakllantirishda tarbiyachining vazifalari	231
Niyo佐ova Maftuna Normaxmat qizi	
Bo'lajak o'qituvchilarni raqamli ta'lim muhitida "Smart-Learning" texnologiyalarini samarali qo'llashga tayyorlash metodikasi (umumiy pedagogika misolida)	234
Nurullayeva Ugulxon Ergashboyevna	
O'qish savodxonligini rivojlantirishning zamonaviy didaktik yondashuvlari	237
Oripova Dilnozaxon Abduvosi qizi, Azimova Ziyoda Ergashevna	
Adabiy ta'limda o'quvchilarning refleksiv ko'nikmalarini rivojlantirish pedagogik muammo sifatida	241
Qodirova Dilnoza Alisher qizi	
"Yorug'lik dispersiyasi va uni hosil bo'lishi" mavzusini eksperimental yo'l bilan tushuntirish metodikasi	245
Rashidova Vazira Baxodir qizi	
Oliy ta'lim muassasalari talabalarini akademik mobillik asosida o'qitish tizimini takomillashtirish muammolari va ularning yechimlari	248
Ruziyeva Shoxida Fatilloyevna	
Literature is A Reflection of the Soul and Culture of Humanity.....	254
Sayidova Sayyora Yorikulovna	
Linguistic Devices in Detective Terminology of "The Purloined Letter" by Edgar Allan Poe	257
Shokirova Markhabo	
Maktab direktorlarining psixologik bilimlarini rivojlantirishning ahamiyati va yo'nalishlari.....	260
Talabayev Utkirjon Rosuljonovich	
Bo'lajak harbiy xizmatchilarda empatiya orqali kasbiy moslashuvchanlikni oshirishning ijtimoiy-psixologik asoslari	263
Toshmatov Rustamjon Muydinjon o'g'li	
Tanqidiy tafakkurni shakllantirishning pedagogik va psixologik nazariyasi bo'yicha xorijiy va mahalliy tadqiqotlar tahlili	266
Xudoyorova Gavhar Baxtiyor qizi	
Maktabgacha yoshdagи bolalarni milliy qadriyatlar asosida tarbiyalash mazmuni va amaliy ahamiyati	271
Yakubova Ziloa Zikirovna	
Zulfiya she'riyatida vafodor ayol timsoli	274
Yusupova Muqaddam Mahmutjonovna	
Yangi davr – yangi dars: ta'limdiagi zamonaviy metodlar.....	278
Jumoniyo佐ov Nurbek Xudoyorovich	
Vzaimnoeсотрудничество Республики Узбекистан и Республики Азербайджан в формировании современной системы международных отношений	280
Исломов Абдулазиз Латиф угли	

Qo'l mehnati orqali talabalarda mas'uliyat va intizom tuyg'usini rivojlantirish.....	284
Abdullajonova Dildoraxon Rustamjonovna	
Innovatsion ta'lim muhiti sharoitida o'qituvchining akmeologik pozitsiyasini shakllantirish	288
Aralova Dilafruz Dushaboy qizi	
Umumiy o'rta ta'lim maktablarida fanlararo aloqadorlikning ahamiyati.....	292
Madraximov Shuxratjon Shukurovich, Madraximova Maxfuza Axmedovna	
Umumiy o'rta ta'lim maktablarida adabiyot fanini o'qitishda zamonaviy texnologiyalar integratsiyasi	295
Madraximova Maxfuza Axmedovna, Madraximov Shuxratjon Shukurovich	
Yosh o'qituvchilar va ongsostining ta'llimdag'i ahamiyati	299
Mutabar Kasimkhodjayeva	
A Stylistic Comparison of Ethical and Moral Proverbs in English and Uzbek.....	303
Parvina Mukhtashamova	
Talabalarning ijodiy faoliyatini rivojlantirishda podkast texnologiyalaridan foydalanish	306
Yuldashev Abdurauf Ro'zmatjonovich	
Informatika o'qitishda grafik organayzerlardan foydalanish.....	308
Zohidova Mahfuza Habibovna	
Xarakteristika delovoy perepiski na russkom jazyke	311
Bobonazarov Xurshid Ishpolatovich	
Vatanparvarlik hissini yoshlarda takomillashtirish masalasining mahalliy psixologlar tomonidan talqini	315
Kulaxmetov Abdusattor Baxriddinovich	
Metodika преподавания фразеологизмов в старших классах	319
Mamatamnova Jamiila Turaboewna	
Oсобенности учебного кластера как среды для развития речевых навыков	323
Mamadjanova Karina Abdukarimovna	
Maktabgacha ta'lilda hr boshqaruvi: rivojlangan mamlakatlar tajribasi va	
O'zbekiston sharoitida tatbiq etish yo'llari.....	327
Alovdinova Iroda Botir qizi	
"Kognitiv faollik" tushunchasi va uning pedagogik-psixologik aspektlari	330
Ismoilova Nozimaxon	
The Significance of Media Competence in Enhancing Speaking	
Skills Among B2 and C1 Level Learners	335
Vazira Bafayeva Muxiddinovna	
Zamonaviy ta'lim jarayonida 21-asr ko'nikmalarini shakllantirishning nazariy va amaliy asoslari	338
Raximdinova Gulbodom Ibrohimjon qizi	
Kasbiy refleksiya asosida bo'lajak o'qituvchilarning transversal kompetensiyalarini	
rivojlantirishda maxsus va interfaol metodlardan foydalanish	344
Askarova Barchinoy Abdirahimovna	
Bo'lajak texnologik ta'lim o'qituvchilarining grafik kompetentligini transformatsion	
yondashuv asosida rivojlantirishning samarali shakllari va interfaol metodlardan foydalanish	347
Butayeva Gulmira Boxodirjonovna	
Ota-onan qaramog'isiz qolgan bolalarni tutingan oilalarga moslashtirishning pedagogik mexanizmlari	350
D. Q. Rahimova	
Emotsional intellektni rivojlantirishda zamonaviy ta'lim metodlarining o'rni.....	353
Jamalova Kamola Shahobiddinovna	
Tadqiqot samaradorligini pasaytiruvchi metodik xatolarni korrektsiya qilish usullari	358
Mamasidiqova Odina Islomjon qizi	
Ona tilini o'rgatishda didaktik material tanlash metodikasi	362
Mamatova Gulshan Amankulovna	
Boshlang'ich sinf ona tili va o'qish savodxonligi darslarida to'rt blokli model	
(tanqidiy fikrlash, ijodkorlik, muloqot va hamkorlik) ning qo'llanilishi	365
Mirzoyeva Maftuna Husniddinovna	
Spekulativ dizayn metodi asosida talabalarda kelajak ssenariylarini yaratish texnologiyasi	368
Nishonov Nodir Alimjanovich	
Filologiya yo'nalishi talabalari ta'lim jarayonida ilmiy dunyoqarashni shakllantirishda	
hamkorlik pedagogikasining ahamiyati.....	372
Nishonova Aziza Mirzakhmadovna	

6–7 yoshli bolalarning kognitiv ko'nikmalarini raqamli ta'lim vositalari asosida shakllantirish metodikasini takomillashtirish	375
Nuritdinova Shaxnoza Kamoliddin qizi	
Ona tili darslarida o'quvchilarda sintaktik tushunchalarni shakllantirishning innovatsion metodikasini takomillashtirish.....	377
O'rozboyeva Dilnoza Alimboy qizi	
O'quvchilar bilan olib boriladigan sport ishlarining pedagogik asoslari	380
Oromova Laylo Ilhomovna	
Bo'lajak informatika o'qituvchilarining kasbiy kompetentligini dasturlash tillari orqali rivojlantirish yo'llari ..	384
Raxmatov Mirzo Mukimovich	
Bo'lajak texnologiya fani o'qituvchilarini tayyorlashda dizaynerlik qobiliyatlarini takomillashtirishda mahorat darslari (master klass)ni tashkil qilish	389
Satvaldiyeva Malaxatxon A'zamjanovna	
Shaxs kasbiy taraqqiyoti va amaliy faoliyat rivojlanishining omillari	394
Toshmurodov Muxiddin Suvon o'g'li	
Bo'lajak jismoniy madaniyat o'qituvchisining kasbiy kompetentligini shakllantirish mexanizmlari.....	398
Yuldasheva Nargiza Egamberdiyevna	
Talabalarda kasbiy yozma nutq kompetensiyasini takomillashtirish metodikasi.....	401
Alimov Farhod Sharabidinovich	
Boshlang'ich ta'limda buyuk allomlarimiz merosini integratsiya asosida o'qitish usullari	405
Mamatkarimova Sevara Alim qizi	
Bo'lajak biologiya o'qituvchilari inklyuziv kompetentligini rivojlantirish ijtimoiy-pedagogik muammo sifatida	410
Raximov Atanazar Karimovich, Yuldasheva Iroda Dilshodovna	
15-16 yoshli voleybolchilardan iborat nazorat va tajriba guruqlarida sakrash chidamkorligining pedagogik tajriba davridagi rivojlanish ko'satkichlarini shakllanish dinamikasi	413
Sulaymonov Jaxongir Solijonovich	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida matematik kompetensiyalarini rivojlantirishning metod va vositalari	417
Xudoiberdiyeva Sayyora Abdumumin qizi, Buzrukov. T. O.	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining kompetensiyalarini shakllantirish va rivojlantirishda o'qitishning tashkiliy-pedagogik shartlari	421
Rahmonova Zulayho Abdumalikovna, Buzrukov T. O.	
Pedagogik oliy ta'lim talablarida kasbiy pedagogik imjni rivojlantirishning ijtimoiy pedagogik zaruriyati	425
Mo'yдинова Шоҳсанам Доңиорбек qizi	
The Role of English as a Tool for Cultural Diplomacy in Post-Soviet Uzbekistan	428
Fariza Umarova Yorqin kizi, Iroda Roziqova Alsharifiddin kizi	
Ijodiy tafakkur shakllanishida lug'atlarning o'rni va ahamiyati	434
Tursunova Ozoda Faxriddinovna	
Malakali bokschilarni texnik-taktik tayyorlashda bosqichma-bosqich yondashuv	437
Meliqo'ziyev Mavlonjon Ro'zmation o'g'li, Meliqo'ziyev Bektemirjon Ro'zmation o'g'li	
Possibilities of Physical Education Means in the Formation of Volitional Qualities in Schoolchildren.....	443
Z. Nazarov	
Bo'lajak pedagoglarning ilmiy-tadqiqotchilik kompetensiyasini shakllantirish ijtimoiy pedagogik zarurat sifatida	447
Abdullayeva Nasiba Abdusolomovna	
Rus tili darslarida kommunikativ yondashuvlar.....	451
Adilova Soliyaxon	
Boshlang'ich ta'limda interfaol metodlardan foydalanish.....	455
Atayeva Baxrinisa Abduvaxidovna	
Talabalarda kommunikativ kompetentlikni rivojlantirishni boshqarish asosida ta'lim xizmatlarini takomillashtirish	458
Abdullayeva Aziza	
Tabiiy fanlarni o'rganishda boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy kompetentligini rivojlantirish uchun interfaol usullar va zamonaviy texnologiyalar	461
Dehqonboyev Muhammad To'iqin o'g'li	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining ta'lim mazmunini loyihalashga tayyorgarligining pedagogik psixologik xususiyatlari	465
Haydarqulova Mahliyo Zafarovna	

Zamonaviy yondashuv asosida talabalarda ekologik ta'lif-tarbiya berishning samarali yo'llari	469
Sh.S.Shodmonova, Hotamov Tolibjon Narzulloyevich	
Maktabgacha ta'lif tarbiyalanuvchilari nutqini o'stirishda	
xalq og'zaki ijodidan foydalanish metodikasini takomillashtirish.....	472
Imomova Muazzam Rafiqjon qizi	
Boshlang'ich sinflarda o'quvchilarning natijalarini baholash.....	476
Ismatova Ozoda Parda qizi	
Bolalar ijtimoiylashuvining psixologik masalalari	482
Jo'lmurodov Oybek Asliddin o'g'li	
Ijodiy qobiliyatlarni shakllantirishda didaktik vositalarning o'rni	485
Karimova Nilufar Raimjonovna	
Nogironligi bo'lgan shaxslar bilan ijtimoiy ish olib borishda muammo va yechimlar.....	488
Komilova Mohiniso Jobir qizi	
Kimyo o'qituvchisi kasbiy kompetentligini aniqlashning ustuvor pedagogik vazifalari	491
Mamajonov Shuhratjon Asqarovich, Odilxo'jazoda Nigoraxon Baxtiyorxo'ja qizi	
Ma'nnaviy taraqqiyot sharq allomalar merosida	495
Mirsagatova Nargiza Sayfullayevna	
Abduqodir Shakuriyning yangi usul makteblari va o'qitish metodikasi	499
Muxtorqulova Rushona Zohidjon qizi, Salomova Ra'no Vassiyevna	
Raqamli ta'lif resurslaridan foydalanishning o'quvchilarning kognitiv rivojlanishiga ta'siri.....	505
Lapasova Zebiniso Xidirovna	
Fransuz tili mashg'ulotlarida madaniyatlararo muloqotga o'rgatishning kommunikativ texnologiyalari	509
Muzaffarova Nodira Mardonovna	
O'quvchilarni ijtimoiy-madaniy kompetensiyalarini shakllantirish omillari	514
Norbo'tayev Farhod Maxsidin o'g'li	
O'qituvchining kasbiy kompetentligi orqali o'quvchilarda ijtimoiy kompetensiyalarini shakllantirish.....	518
Rajabova Xurshida Hakimovna	
Harbiy xizmatchilarning oilasini harbiy muhitga moslashuvining ijtimoiy-psixologik omillari.....	521
Rejmetova Irada Ikramshikovna	
Refleksiv ko'nikmalarini shakllantirish metodik muammo sifatida	526
Raxmonova Iroda Samijonovna	
Umumiy o'rta ta'lif makteblari direktorlarining boshqaruva faoliyatida ijtimoiy muhitni	
rivojlantirishning amaldagi holati (menejerlik o'quv kurslari misolida)	530
Saidqulov Sodiqjon Botirovich	
Umumta'lif muktab o'quvchilarining ijtimoiy-siyosiy kompetensiyasini shakllantirish:	
nazariy yondashuv va ilmiy asoslar	533
Samatova Iroda Azamjon qizi	
Beyond Accountability: A Growth-Oriented Teacher Appraisal System for Professional Development	537
Sardorbek Rislikboyev	
Milliy qadriyatlar – millat ko'zgusi	542
Sulaymonova Tanzila Zoir qizi	
Tarbiya jarayoni mazmuni va mohiyati.....	545
Sultonov Ismoiljon Qodirjon o'g'li	
Nutqni rivojlantirishda interfaol pedagogik texnologiyalardan foydalanish zarurati va shart-sharoitlari.....	548
Tursunova Kamola Ulug'bek qizi	
Maktabgacha ta'lif tashkilotining milliy imidjini rivojlantirish va boshqarish texnologiyalari	552
Valiyeva Hamida	
Maktabgacha ta'lif tashkilotlarida bolalarni muktab ta'limga kompleks tayyorlash mazmuni.....	556
Xolboyeva Gulnora Ulashovna	
10-12 yoshli stol tennischilarni jismoniy tayyorgarligini yordamchi	
mashqlar majmuasini qo'llash orqali rivojlantirish.....	559
Yaqubova Zulayxo Alisherovna	
Gumanitar fanlarda milliy folkloridan foydalanishning ahamiyati.....	564
Abduxakimova Maxfuza Abduraxmonova	
Классификация сказок и их характерные черты	568
Musurmanova Aziza Kamilovna	

Необходимость развития коммуникативных компетенций у студентов медицинского ВУЗА	572
Шукрова Нодира Тиллаевна, Фуркатова Сабрина Фармоновна	
Oila va mакtab hamkorligi asosida o'smir yoshidagi o'quvchilarning kommunikativ kompetentligini rivojlantirish masalalari	576
Evatov Saminjon Sobirovich	
Sport mashg'ulotlarida motivatsiyani shakllantirish: pedagogik strategiyalar va vositalar.....	579
Rajapov G'olibbek Oripovich	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining kompetensiyalarini shakllantirish va rivojlantirishda o'qitishning tashkiliy-pedagogik shartlari	583
Rahmonova Zulayho Abdumalikovna, Buzukov T. O.	
Maktabgacha yoshdagи bolalarda konsentratsiya qobiliyatini rivojlantirishning pedagogik-psixologik aspektlari.....	586
Israilova Xusnida Adilovna	
Raqamli texnologiyalar yordamida kitobxonlik madaniyatini takomillashtirishning nazariy asoslari	590
Burxanov Bahodir Baxtiyorxodaevich	
Axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish orqali adabiyot darslarida hayotiy ko'nikmalarni shakllantirish imkoniyatlari	596
Abdullayeva Maftuna Odiljon qizi	
Ta'lim jarayonini tashkil etish texnologiyalarini takomillashtirishda steam texnologiyasidan foydalanish....	601
Abdumajitova Sayohat Abduqosimovna	
Pedagogik ta'limi integratsiyalash turlari va didaktik tamoyillari	605
Berdiev Bahodir Ravshanovich	
Raqamli o'quv vositalari yordamida bolalar uchun ingliz tilini o'rganish jarayonini samarali tashkil etishda xalq og'zaki ijodiy namunalardan foydalanish.....	608
Boqijanova Nargiza Jumanazar qizi, Rajaboyeva Gulchexra Foziljon qizi	
Mehribonlik uylari bolalarida ijtimoiy xulq-atvorning rivojlanishi.....	611
Dilobar Saidova	
Yoshlar tarbiyasida pedagogik konsepsiyalarning roli va ahamiyati.....	614
Ergashev Oybek Qaxramon o'g'li	
Talabalarning intellektual qobiliyatlarini rivojlantirishga qaratilgan o'quv mashg'ulotlarini tashkil etishni takomillashtirish.....	617
Ernazarov Alisher Ergashevich, Chinqulova Gulmehra Bahronovna	
Migrant o'quvchilarda pedagogik tolerantlik kompetensiyasini rivojlantirish metodlari	621
Eshonjonov Bobir Zafarjonovich	
Oliy ta'lilda muhandislik faoliyatini ta'minlash metodologiyasi.....	625
Eshonqulov Sherzod Ummatovich	
A Comparative Linguistic Analysis of English and Uzbek Proverbs and Aphoristic Expressions as Structural, Semantic, and Cultural Dimensions	628
Jumayev Sanjar Jurakulovich	
Innovatsion ta'lim texnologiyalari asosida talabalarning metodik tayyorgarligini shakllantirish	631
Komilov Umidjon Normurod o'g'li	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalar bilan loyiha-tadqiqot ishlarini tashkil etishning mazmuni	635
M. X. Tadiyeva	
Raqamli axborot muhitini shakllantirish bosqichida informatika fanining ahamiyatini belgilab beruvchi omillar	639
Mamajanov Raxmatilla Yakubjanovich, Nazarova Madina Abdullayevna, Xolbayeva Gulnora Bakirovna	
Pedagogik konfliktlar: turlari, sabablari va optimal yechimlari	644
Muhammadiyeva Setora Odil qizi	
Subyektga yo'naltirilgan ta'limga pedagogik-psixologik asoslari	647
Nigora Negmatova	
Mantiqiy masalalar orqali boshlang'ich sinf o'quvchilarining aqliy tafakkurini rivojlantirish	651
Pirimova Mohinur Furqat qizi	
Ona tili darslarida matn tuzilishini o'rgatishning metodik asoslari.....	654
Qurbannazarova Ziyoda Abdulkarim qizi	
O'quvchilarning matematika faniga qiziqishini oshirishda interfaol metodlar va ijodiy yondashuvlarning roli.....	657
Quvvatova Ozoda Gulbek qizi	

Boshlang'ich sinf o'quvchilarining kompetensiyalarini shakllantirish va rivojlantirishda o'qitishning tashkiliy-pedagogik shartlari	660
Rahmonova Zulayho Abdumalikovna, Buzrukov T. O.	
Professional sportda faol ayollar salomatligining monitoringi va ularni sog'lom turmush tarziga yo'naltirish strategiyalari	663
Raimov Xamid Soatovich	
O'quvchilarni jismoniy tarbiyalashda harakatli o'yinlardan foydalanish	666
Ravshanova Sabina Bahodir qizi	
Art-terapiyaning bola "men"ining rivojlanishidagi ahamiyati	669
Raxmatova Gulobod Tuyboy qizi	
Maktabgacha yosh davr – bolalar ijtimoiylashuvining muhim omili sifatida	672
Sanayeva Surayyo Bobonazarovna, Eshmirzayeva Mohichehra Ikrom qizi	
5E modeli asosida darsni loyihalash: nazariya va amaliyot uyg'unligi	676
Shodiyeva Matluba Jo'rayevna	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti jamoasining psixologik xususiyatlari	681
Shukrullayev Ozod Arzuyevich	
Talabalarda pedagogik e'tiqodni shakllantirishning variativ modeli va uning asosiy komponentlari	684
Sodiqova Dinara Alisher qizi	
Matn bilan ishlash bosqichlari va ularning ingliz tilini o'rgatishdagi didaktik ahamiyati	687
Soliyev Umidjon Yulchivoyevich	
Narsalarni sanash, miqdorni belgilash uchun qo'llaniladigan matematik vositalar, matematikaning asosiy tushunchalari	691
To'rayeva Kamola Vosidjon qizi	
O'smirlar xulq-atvoriga ommaviy madaniyatning ta'siri	694
Umarova Navbahor Shokirovna, Babayeva Saida Juman qizi	
Nafas olish mashqlarini jismoniy imkoniyati cheklangan talabalarning adaptiv imkoniyatlariiga ta'siri	698
Valiyeva N. Y.	
Syujetli-rolli o'yinlar orqali maktabgacha yoshdagи bolalarda kommunikativ ko'nikmalarni rivojlantirish	702
Xalilova Dilnoza Furqatovna	
Talabalar imtihon oldi qo'rquv va xavotirlarining psixologik omillari	705
Xolmatov Zafar Muxtorjon o'g'li	
Umumiy va noorganik kimyo fanini simmetrik yo'nalishdagi tuzilmaviyligini takomillashganligi	708
Xolmurodova Laziza Erkinovna, Xudoqulova Intizor G'ayrat qizi	
Umumta'lim maktebalarida inson resurslarini rivojlantirishga doir zamonaviy boshqaruvning asosiy tamoyillari	711
Xusanov Xasanjon Xusanxo'ja o'g'li	
Boshlang'ich sinf o'qituvchilarining tanqidiy fikrlashini rivojlantirish	716
Yusufaliyeva Gulnora Abdurahmonovna	
Dirijyor-xormeysterlik bo'yicha kasbiy-kompetentlikni shakllantirishning nazariy asoslari	721
Z. A. Nuraliyeva	
Boshlang'ich maktab o'quvchilarini o'qitishda kompetensiyaga asoslangan yondashuv	724
Zaripova Muslima Qurbanovna	
Xorijiy tajribalar asosida o'quvchilarda kritik fikrlashni rivojlantirishda integrativ yondashuvning ahamiyati	727
Zokirova Ma'suma Qahramonjon qizi	
Norasmiy va informal ta'limi tan olishning konseptual asoslari va rivojlantirish yo'llari	730
Anvar Allabergenov	
Metodы совершенствования слуховых навыков через цифровой сторителлинг в начальных школах	735
Раймова Малохатхон	
Biologiya darslari ekologik ta'lim va tarbiyani rivojlantirish omili sifatida	740
Quldosheva Dilso'z Sunnatovna	
Xalqaro futzal musobaqalari statistikasi asosida o'yin strategiyalarini tahlil qilish	743
Davranov E. O.	
Особенности проведения занятий по биологии с применением современных педагогических технологий	748
Койилова Мехринисо	

Boshqaruv kadrlar zaxirasini samarali shakllantirishda gender tenglikni ta'minlashning ijtimoiy-psixologik omillari	755
Abdullaanova Dilnozaxon Sultanbekovna	
Ijtimoiy tarmoqlar va raqamli kommunikatsiyaning zamonaviy o'zbek va ingliz tillariga ta'siri.....	761
Abdullayev Shaxobiddin Abduali o'g'li	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida stem yondashuvi asosida muhandislik ko'nikmalarini rivojlantirishning dolzarbligi.....	765
Abdullayeva Moxinur O'Imasboy qizi	
Proporsiyalar siri.....	769
Arabboyeva Zamiraxon Tadjibayevna	
Zamonaviy ta'lilda kreativ yondashuvlar: zamonaviy metodlar va amaliy misollar asosidagi tahlil	773
Askarova Zilolaxon Nurmuxamadovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kitobxonlik savodxonligini rivojlantirish kompetentsiyasi	777
Eshmurodova Dilobar Nizom qizi	
Havoning nisbiy namligini aniqlash.....	781
Hasanboyeva Diyoraxon, Tojaliyeva Dilyora	
Yevropa mamlakatlarida ta'lim-tarbiya masalalarining olib borilishi tahlili (Italiya va Fransiya maktablari misolida)	784
F. F. Xalilov, Ibodullayeva Dildora Shukrulla qizi	
Individual va differensial yondashuvlarning boshlang'ich ta'lim metodikasi bilan integratsiyasi	787
Jinayeva Dilrabo Abdisalomovna	
Blokcheyn texnologiyalari va undan foydalanish yo'llari.....	791
Jomonqulova Fazilat Esirgapovna	
Neyropedagogik yondashuv asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'quv-bilish faoliyatini shakllantirish.....	794
Jumayeva Mahbuba O'ktam qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantirish texnologiyasi	798
Mirsaidova Maxbuba	
Korpus lingvistikasida lingvostatistik tahlil metodi	801
Nuritdinov Abrorbek Sayiddin o'g'li	
Tarbiyalanuvchilarni sensomotorikasining psixologik strukturasi.....	804
Parmonova Laylo Ilxomovna	
Maxsus maktabgacha tarbiya muassasalarida bolalar nutqining ohang, ritm va sur'atini tarbiyalash metodikasi.....	808
Saydaliyeva Xojiya Abduljalil qizi	
Pedagogik faoliyatda shaxslararo munosabatlarning ijtimoiy-psixologik jihatlari	812
Shakarboeva Shaxnoza Abdulakimovna	
Talabalarda hunarmandchilik ko'nikmalari va ijodiy salohiyatini rivojlantirishning psixologik-pedagogik asoslari.....	816
Sharipova Go'zal Sodiqovna	
Faxriyorning doston yaratishdagi mahorati va ularning badiiylik xususiyatlari	820
Tangirova Dilbar	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilari metodik tayyorgarligini takomillashtirishda elektron ta'lim resurslaridan foydalanish.....	824
Turanova Iroda Egamberdi qizi	
Talabalarni maktabgacha ta'lim tashkiloti va ota-onalar hamkorligini tashkil etishga o'rnatishning metodik asoslari	827
Turdiqulova Luiza Zayniddinovna	
O'zbekistonda til ta'lilda innovatsiyalar: sun'iy intellekt va raqamli texnologiyalar yondashuvi	831
Umarova Iroda Shavkatjon qizi	
Aqli zaif o'quvchilar bilan psixokorreksion ishlarda qo'llaniladigan metodlar.....	835
Usmanova Nilufar Ilhom qizi	
Boshlang'ich ta'lilda o'quvchilarning kreativ o'qish madaniyatini shakllantirishda sun'iy intellektidan foydalanish.....	840
Xayitova Firuza Abdullayevna	
Oliy o'quv yurtlarida talabalar ijtimoiy kompetentligini rivojlantirishda innovatsion hamkorlik modellarining samaradorligi	844
Xaqqulov Komil Yusupovich	

Ta'limda raqamli texnologiyaning o'rni.....	847
Zebuniso Nurtayeva Murodali qizi	
Bo'lajak tarbiyachilarni pedagogik faoliyatga tayyorlashning pedagogik mexanizmlarini takomillashtirish .	852
Abduraxmonova Sayyoraxon Shaxobidinovna	
Napravленное обучение борцов самостоятельному управлению нагрузкой в тренировке по частоте сокращений сердца	856
Алишер Базарбаевич Ашуралиев	
Педагогические возможности развития креативного мышления студентов педагогических вузов	859
Каримова Барно Эргашевна	
Инклюзивное образование: интеграция теоретических основ и практических методов для формирования эффективной образовательной среды	862
Л. З. Намазбаева	
Влияние славянской мифологии на русскую литературу	866
Хайдаров Рамазон Комилжон угли	
Совершенствование методики преподавания русского языка в нефилологических аспектах	871
Ходжебекова М. А.	
Maktabgacha yoshdag'i bolalarning rivojlanishida qurish-yasash faoliyatlarini tashkil etishning ahamiyati.	875
Sultonova Nurxon Anvarovna	
Xorijiy mamlakatlarda maktabgacha ta'larning o'ziga xos xususiyatlari va tarbiyachi faoliyatining mazmuni.....	878
Nazirova Guzal Malikovna	
Tvorcheskij podkhod k formirovaniyu lichnosti budushchego воспитателя	881
Халкузиева Дилноза Баходировна	
Maktabgacha ta'l'm muassasasida huquqiy tarbiyani amalga oshirish yo'llari	884
Karimova Umida Sharopovna	
Bo'lajak o'qituvchilarda akmeologik yondashuvni rivojlantirishning nazariy asoslari.....	887
Mirzayev Shavkat Turdibayevich	
Psixolog talabalarda liderlik kompetentligini rivojlantirishning psixologik xususiyatlari	890
Qurbanova Surayyo Tuynazar qizi	
Rоль самостоятельного обучения в формировании творчества учащихся	894
Курбанова Бузайнаб Нурмухаммадиевна	
Ingliz tili darslarida yuqori sinf o'quvchilarini madaniyatshunoslik yondashuvi asosida umuminsoniy qadriyatlar ruhida tarbiyalash metodikasi	899
Saxoddinova Muhayyo Eshmamat qizi	
Harbiy ta'l'im mashg'ulotlarda modulli texnologiyalardan foydalanish.....	904
Usmonov Adxam Abduxamidovich	

O'ZBEKISTONDA TIL TA'LIMIDA INNOVATSIYALAR: SUN'IY INTELLEKT VA RAQAMLI TEKNOLOGIYALAR YONDASHUVI

Umarova Iroda Shavkatjon qizi

Alisher Navoiy nomidagi

O'zbek tili va adabiyoti universiteti tayanch doktoranti

ORCID: 0009-0001-1256-7288

Annotatsiya: Ushbu maqolada O'zbekiston til ta'limi sohasiga sun'iy intellekt va raqamli texnologiyalarni integratsiya qilishning dolzarbliji yoritiladi. Muallif texnologik vositalar yordamida o'quv jarayonining samaradorligi, shaxsiylashtirilishi va moslashuvchanligi ortayotganini ta'kidlaydi. SI asosida ishlab chiqilgan platforma va vositalarning ta'limga ta'siri tahlil qilinadi. O'qituvchi va texnologiyalar hamkorligi virtual yordamchilar va chatbotlar misolda ko'rib chiqiladi. Muammo va imkoniyatlar O'zbekiston ta'lim tizimi kontekstida baholanadi. Ilmiy yangilik sifatida sun'iy intellekt vositalarining mahalliy til o'rgatish jarayoniga moslashuvi ilgari suriladi. Muallifning yondashuvi SI texnologiyalarini amaliy qo'llash orqali o'quv-chilarning til kompetensiyasini rivojlantirishga qaratilgan. Xulosa sifatida, SI texnologiyalarining kelajakda til ta'limi jarayonini tubdan o'zgartirishi qayd etiladi.

Kalit so'zlar: ta'lim texnologiyasi (EdTech), pedagogik innovatsiyalar, moslashuvchan ta'lim tizimlari, intellektual repetitorlik tizimlari (ITS), avtomatlashtirilgan baholash, shaxsiylashtirilgan ta'lim, o'quv dasturlarini moslashtirish.

Abstract: This article highlights the relevance of integrating artificial intelligence and digital technologies into the field of language education in Uzbekistan. The author emphasizes the increasing efficiency, personalization, and flexibility of the learning process with the help of technological tools. The impact of platforms and tools developed on the basis of AI on education is analyzed. The collaboration of teachers and technologies, including virtual assistants and chatbots, is considered. Problems and opportunities are assessed in the context of the Uzbek education system. The adaptation of artificial intelligence tools to the local language teaching process is proposed as a scientific innovation. The author's approach focuses on enhancing students' language competence through the practical application of AI technologies. In conclusion, it is noted that AI technologies are expected to fundamentally transform the language teaching process in the future.

Key words: educational technology (EdTech), pedagogical innovations, flexible learning systems, intelligent tutoring systems (ITS), automated assessment, personalized learning, curriculum adaptation.

Аннотация: В данной статье подчёркивается актуальность интеграции искусственного интеллекта и цифровых технологий в сферу языкового образования в Узбекистане. Автор отмечает, что эффективность, персонализация и гибкость учебного процесса повышаются с помощью технологических инструментов. Анализируется влияние платформ и инструментов на основе ИИ на образование. Сотрудничество учителей и технологий рассматривается на примере виртуальных помощников и чат-ботов. Проблемы и возможности оцениваются в контексте узбекской системы образования. Адаптация инструментов искусственного интеллекта к процессу преподавания местного языка выдвигается как научное новшество. Подход автора направлен на развитие языковой компетенции студентов посредством практического применения технологий ИИ. В заключение отмечается, что технологии ИИ в будущем кардинально изменят процесс изучения языка.

Ключевые слова: образовательные технологии (EdTech), педагогические инновации, гибкие образовательные системы, интеллектуальные репетиторские системы (ITS), автоматизированное оценивание, персонализированное обучение, адаптация учебных программ.

KIRISH

Zamonaviy dunyoda raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt (AI) ta'lim sohasiga jadal integratsiya qilinmoqda. Xususan, til ta'limi sun'iy intellekt va ilg'or texnologiyalar yordamida yanada samarali, moslashuvchan va shaxsiylashtirilgan ko'rinishga ega bo'lmoqda. Ushbu bo'limda til ta'limida AI va raqamli texnologiyalarning roli, imkoniyatlari, amaliy qo'llanilishi va istiqbollari tahlil qilinadi. Sun'iy intellektning ta'limga integratsiyalashuvi pedagogik yondashuvlarni tez o'zgartirmoqda hamda o'qituvchilar va talabalarning rollarini yangicha talqin

etmoqda.¹ Sun'iy intellektning o'rganish tajribasini shaxsiylashtirish, ma'muriy vazifalarni avtomatlashtirish va tezkor fikr-mulohazalarни taqdim etish qobiliyati ta'limgardan landshaftini inqilob qilmoqda. Bu esa mavjud bo'shlqlarni bartaraf etib, yanada inklyuziv va samarali o'quv muhitini rivojlantirish imkonini bermoqda.²

Til ta'limalda sun'iy intellekt (AI) evolyutsiyasi dastlabki kompyuteriga asoslangan ta'lilmiz (CBI) va kompyuter yordamida o'qitish (CAI) usullaridan tashqariga chiqib, aqli o'quv muhitlarini rivojlantirish bosqichiga yetdi. 21-asrda til ta'limalda sun'iy intellektning rolini o'rganuvchi tadqiqot nashrlarining tez o'sishi kuzatildi [Til o'qituvchilari assambleyasi, 2023]. Ushbu yutuqlar an'anaviy "dasturlashtirilgan til o'rgatish" va mexanik o'qitish usullaridan sezilarli darajada uzoqlashishni anglatadi, bu esa ko'proq moslashtirilgan va shaxsiylashtirilgan ta'lilmiz jarayonlarini ta'minlaydi. AI texnologiyasi bir necha rivojlanish bosqichlaridan o'tib, vaqt o'tishi bilan murakkablik va qobiliyatini oshirdi. 1970-yillarning oxiridan boshlab texnologiya yordamida til o'rganish turli bosqichlardan o'tdi. Bugungi kunda AI va raqamli vositalar yordamida talabalar sonining ko'pligi, cheklangan resurslar va turli xil o'rganish ehtiyojlari kabi muammolar fonida ilgari imkonsiz bo'lgan o'qitish usullari faollashtirilmoqda.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

O'zbekiston va xorijiy mamlakatlarda til ta'limga sun'iy intellekt va raqamli texnologiyalarni tatbiq etish bo'yicha olib borilgan tadqiqotlar so'nggi yillarda sezilarli darajada faollandashgan. Jumladan, mahalliy olima G'. M. Nurullayeva (2023) sun'iy intellekt asosida yaratilgan til o'rgatuvchi platformalarning o'zbek tilini chet elliklar uchun o'qitishdagi samaradorligi haqida tahviliy fikrlar bildiradi. Unga ko'ra, adaptiv algoritmlar til o'rganuvchilarning ehtiyojiga qarab individual yondashuvni ta'minlaydi. Xorijiy adabiyotlarda, xususan, Chapelle & Sauro (2020) tomonidan taqdim etilgan "The Handbook of Technology and Second Language Teaching and Learning" asarida raqamli texnologiyalar yordamida ikkinchi tilni o'rgatish jarayonida sun'iy intellekt, tahviliy tizimlar va til korpuslaridan foydalanishning nazariy va amaliy jihatlari yoritilgan. Shuningdek, Li & Ni (2021) tomonidan olib borilgan tadqiqotda Xitoy maktablarida AI asosidagi til o'rganish platformalari (masalan, iFlyTek) orqali o'quvchilarning talaffuz va yozma nutqini rivojlantirish usullari tahlil qilinadi. Mahalliy mualiflardan R. Axmedov (2022) esa "O'zbek tilining raqamli muhitdagi o'qitilishi" nomli maqolasida ta'lilmiz texnologiyalarning milliy ta'lilmiziga moslashtirilgan shakllarini ishlab chiqish zaruriyatiga e'tibor qaratadi. Uning fikricha, til ta'limalda raqamli vositalar didaktik imkoniyatlarni kengaytirib, interaktiv va individual yondashuv imkonini yaratadi. Mazkur adabiyotlar sun'iy intellekt va raqamli texnologiyalar yordamida til o'rgatish samaradorligini oshirish, o'quvchilarning faolligini rag'batlantirish hamda o'quv jarayonini shaxsga yo'naltirishda muhim manba hisoblanadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Til o'rgatishda sun'iy intellekt vositalariga multimodal materiallar, mashqlar va testlarni avtomatlashtirish, tinglab tushunish, tushunilgan ma'lumotlarni qayta ishlash va nutq tahlilini yozish imkoniyatlari kiradi. Ta'limalda til o'rgatishda sun'iy intellekt (SI) vositalaridan samarali foydalanish o'qitish metodologiyasini qayta ko'rib chiqish va yangi dars dizayni modelini ishlab chiqishni talab qiladi. AI texnologiyalari nafaqat didaktik vosita, balki o'quv jarayonining faol ishtirokchisiga aylanmoqda. Shu sababli, SI imkoniyatlarini hisobga olgan holda zamonaviy uslubiy yondashuvlar yangilanishi zarur.

Moslashuvchan ta'lilmiz. SI ishchi platformalariga (Duolingo, Lingvist, Quillionz) asoslangan foydalanuvchi faoliyatini tahlil qilish orqali moslashtirilgan topshiriqlar va mashqlar taklif qilinadi. Bu moslashuvchan o'quv dizayni tamoyiliga asoslanadi, ya'ni har bir talaba o'z tezligida, darajasi, qiziqishi va o'rganish uslubiga mos ravishda o'rganish imkoniyatiga ega bo'ladi. AI asosida dars tuzilishini loyihalash. Tuzilgan darsga asoslangan sun'iy intellekt integratsiyasi quyidagi bosqichlarni o'z ichiga oladi. Dastlabki bosqich: Talabaning bilim darajasi AI yordamida diagnostik testlar (viktoria, Socrative, Edpuzzle) orqali aniqlanadi. Taqdimot bosqichi: Mavzu interaktiv tarzda ChatGPT, Canva AI yoki Genially orqali taqdim etiladi. Amaliy bosqich: Yozish va gapirish ko'nikmalari sun'iy intellektga asoslangan platformalarda (Write & Improve, Speechling) mashq qilinadi. Fikrlash va baholash: Otter.ai yoki Grammarly kabi vositalar yordamida yozma va og'zaki til avtomatik tarzda tahlil qilinadi. Talaba o'z taraqqiyotini real vaqtida kuzatishi mumkin. Konstruktivistik yondashuv va AI. Konstruktivistik metodologiya sun'iy intellekt vositalari bilan birlashganda, talabalarga faoliyat orqali bilim olish imkonini beradi. Masalan, AI orqali yaratilgan muammoli ta'lilmiz orqali o'quvchilar muhokama, tahlil va yechim izlash jarayoniga jalb qilinadi. Bu tanqidiy fikrlash, muloqot va ijodiy yondashuvni rivojlantiradi.

1 Chjan, K., Yang, S. va Vang, Y. (2020). Ta'limalda sun'iy intellekt: muammolar va imkoniyatlar. Oliy ta'limalda ta'lilmiz texnologiyalari xalqaro jurnali, 17 (1), 1–13. <https://doi.org/10.1186/s41239-020-00218-x>
2 Kamolov, F., Chakrabarty, A., & Ali, M. (2021). Ta'limmni yaxshilash uchun sun'iy intellektidan foydalanish. Ta'lilmiz va axborot texnologiyalari, 26 (5), 5315–5334. <https://doi.org/10.1007/s10639-021-10528-1>

Multimodal o'rganish. Sun'iy intellekt vositalari multimodal o'rganishni qo'llab-quvvatlaydi: video, matn, audio, infografika kabi elementlar bir vaqtning o'zida taqdim etilishi mumkin. Bu turli xil intellektga ega bo'lgan talabalar uchun mos o'quv muhitini ta'minlaydi.

1-jadval: AI vositalarining uslubiy tasnifi

Vazifa turi	AI vositasi	Odat turi
Matn yaratish	ChatGPT, Poe.com	Yozish
Grammatik tahlil	Grammatika, QuillBot	Yozish, tahlil qilish
Suhbat mashqlari	Replika, Elza gapiradi	Og'zaki nutq
Tinglab tushunish	YouTube AI, Edpuzzle	Eshiting
Tarjima	DeepL, Google Translate AI	Lug'at, kontekst

AI vositalarining uslubiy tasnifi va eksperimental tadqiqot natijalari: 2024–2025 yillarda O'zbekistonda bir qancha oliy ta'lim muassasalarida olib borilgan eksperimental tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, sun'iy intellekt vositalaridan foydalangan holda tashkil etilgan darslar til o'rganish ko'nikmalarida ijobji o'zgarishlarga olib keldi. Guruhlarda olib borilgan tahlillar o'quvchilarning faol ishtiroki va til ko'nikmalarining sezilarli rivojlanganini tasdiqladi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Sun'iy intellekt vositalarining til o'rganishga ta'sirini aniqlash maqsadida eksperimental tadqiqot o'tkazildi. Tadqiqotda sun'iy intellektidan foydalangan holda ishlab chiqilgan o'quv modullarining samaradorligi ularni an'anaviy o'qitish usullari bilan taqqoslash orqali o'rganildi. Tadqiqot 2 ta eksperimental va 1 ta nazorat guruhida 3 oy davomida o'tkazildi. Har bir guruh 25 nafar talabandan iborat edi. Eksperimental guruhlarga AI vositalari (ChatGPT, Grammarly, ELSA, Edpuzzle) yordamida, nazorat guruhiga esa an'anaviy usullardan foydalangan holda ta'lif berildi.

Tadqiqot usullari:

- Oldindan/so'nggi testlar
- Monitoring protokollari
- Anketalar va intervylar
- AI orqali yozma va og'zaki matn tahlili (Grammarly, Otter.ai)

Odat turi	Nazorat guruhi (O'rtacha ball)	Eksperimental guruh (O'rtacha ball)	Farq (%)
So'z boyligi	68.2	83.5	+22,5%
Grammatik anqlik	72.4	89.1	+23,1%
Og'zaki nutqning ravonligi	64.3	82.6	+28,5%
Tinglab tushunish	70.1	84.7	+20,8%

Alga asoslangan metodologiyada talabalarning ishtirok etish darajasi yuqori bo'lgani va shaxsiy o'qitish orqali mustaqil ta'limga bo'lgan motivatsiyasi oshgani kuzatildi. Masalan, Write & Improve platformasi real vaqt rejimida topshiriqlarni yozishda grammatik xatolarni aniqlab, talabalarning ko'nikmalarini tezroq rivojlantirishga yordam beradi. Sun'iy intellektga asoslangan ta'lim dinamik fikr-mulohazalarni ta'minlaydi va talabalarga o'zini o'zi boshqaradigan o'quvchilarga aylanishda yordam beradi.³ Tinglab tushunish mashqlari Edpuzzle orqali berilganda, talabalarning konteksti tushunish darajasi sezilarli darajada oshdi. Vizual va audio elementlarning kombinatsiyasi muhim omil bo'ldi. Eksperimental guruh baholari 3 oy davomida o'rtacha 22–28 foizga oshdi. Ushbu natijalar oldingi tadqiqotlar bilan mos keladi.

Talabalarning fikrlari asosidagi so'rovnama natijalari: Talabalarning 86 foizi AI bilan ishlashni "qiziqarli va foydali" deb baholagan. 78 foizi mustaqil ravishda o'rganishga ko'proq tayyor ekanligini bildirgan. Aldan foydalangan holda o'tilgan darslarning 91 foizi "zamonaviy va moslashuvchan" deb topilgan. Eksperiment natijalari shuni ko'rsatdiki, sun'iy intellektga asoslangan metodologiyalar til o'rganish samaradorligini oshirishga sezilarli darajada ijobji ta'sir ko'rsatadi. Shuningdek, sun'iy intellekt vositalari yordamida amalga oshirilayotgan o'quv jarayoni individual yondashuv, tezkor baholash va ijodiy fikrlash uchun keng imkoniyatlар yaratadi.

³ Zavacki-Rixter, O., Marin, Vl, Bond, M. va Gouverneur, F. (2019). Oliy ta'limda sun'iy intellekti qo'llash bo'yicha tadqiqotlarni tizimli ko'rib chiqish

Tadqiqotning cheklovleri so'rov ma'lumotlaridagi o'z-o'zidan hisobot berishdagi mumkin bo'lgan noto'g'riliklar va mintaqaviy madaniy hamda infratuzilmaviy tafovutlarni o'z ichiga oladi. Bu esa natijalarning umumlashtirilishiga ta'sir qilishi mumkin. NLP texnologiyasi so'z bilimini kengaytirish uchun suhabat amaliyoti va xatolarni tuzatishni ta'minlovchi virtual yordamchilar bilan bir qatorda chatbotlarni ham o'z ichiga oladi. Ushbu AI "o'qituvchilar" guruhi o'quvchilarga real hayot sharoitida gapirish va tinglash imkoniyatlarini taqdim etadi. Interaktiv munozaralar davomida ular odamlar qanday suhabatlashayotganiga o'xshash haqiqiy nutq modellarini modellashtira oladi.

AI til modellari yozma va og'zaki nutq faoliyatini baholaydigan va kuzatuvchilar o'rtasida yuqori darajadagi ishonchlilikni ta'minlovchi avtomatlashirilgan baholash protseduralarini amalga oshiradi. Grammarly va Write & Improve kabi dasturlar real vaqt rejimida foydalanuvchilarga grammatik xatolar, uslub va ohang bo'yicha fikr-mulohazalarni taqdim etadi. Til o'rganuvchilar virtual muhitda til faoliyatida ishtirok etish imkonini beruvchi virtual haqiqat (VR) va kengaytirilgan haqiqat (AR) tizimlari orqali chuqur o'rganishni boshdan kechirishadi.

XULOSA

AI va raqamli texnologiyalarning til ta'limga integratsiyalashuvi o'zgaruvchan natijalarni yaratish imkoniyatiga ega. Biroq tenglik, foydalanish imkoniyati va maxfiylik bilan bog'liq muammolarni hal etish zarur. Kelajakdagagi tadqiqotlar raqamli ta'limga tashabbuslarini ilgari surishga xizmat qilishi, o'qituvchilar, texnologlar va siyosatchilar esa til o'qitish jarayonida sun'iy intellekt imkoniyatlarini maksimal darajada ro'yobga chiqarish uchun hamkorlikda ishlashi lozim. Til ta'limga taqdim etish ko'p jihatdan texnologiyaga bog'liq. Sun'iy intellekt va raqamli texnologiyalar integratsiyasi asoslarni tubdan o'zgartirib, transformativ natjalarga va'da beruvchi ijtimoiy o'zgarishlarni yuzaga keltiradi. Ba'zi muammolarni zamонави texnologiyalar orqali hal qilish talab etiladi, biroq bu jarayonda erkinlik va maxfiylik masalalari ham inobatga olinishi shart.

Muallifning ta'kidlashicha, mavjud raqamli ta'limga tashabbuslarini rivojlantirishda o'qituvchilar va texnologlar siyosatchilar bilan birga til o'qitish jarayonida sun'iy intellektni samarali va adolatli qo'llash ustida hamkorlikda ishlashi lozim. Atrof-muhitga moslashtirilgan lingvodidaktik AI vositalari, ularning samaradorligi, dars dizayni va eksperimental natjalarga asoslangan metodik yondashuvlar chuqur tahlil etilishi kerak. Sun'iy intellekt va raqamli texnologiyalarning til ta'limga integratsiyalashuvi bugungi kun talabi hisoblanadi. Tadqiqot natjalari va amaliy tavsiyalar ushbu yondashuvning real samaradorligini tasdiqlaydi.

Sun'iy intellekt va raqamli texnologiyalarni til ta'limga ongli va uslubiy integratsiyalashuvi nafaqat o'quvchilar samaradorligini oshiradi, balki zamонави o'qituvchining rolini ham yangicha talqin etadi. O'qituvchi bu yerda sun'iy intellektni yordamchi emas, balki hamkorlik qiluvchi vosita sifatida qabul qilishi lozim. Kelajakdagagi til ta'limi sun'iy intellekt va inson tajribasining sinergiyasiga asoslanadi.

Foydalilanigan adabiyotlar ro'yxati:

1. Kembrij universiteti nashriyoti. (2023). Ta'limga til va sun'iy intellekt. Kembrij nashriyoti.
2. Vygotskiy, L. S. (1978). Ijtimoiy ong: jarayonlar rivojlanishining yuqori psixologik jihatlari. Garvard universiteti nashriyoti.
3. Puentedura, R. R. (2014). SAMR va TPCK: amaldagi yondashuvni sinfda qo'llash. Hippasus nashriyoti.
4. Mishra, P. va Koehler, M. J. (2006). Texnologik-pedagogik mazmunli bilim: kontseptual model uchun o'qituvchi bilimi. O'quvchilar kolleji jurnali, 108(6), 1017–1054.
5. Stokvell, G. (2012). Kompyuter yordamida til o'rganish: tadqiqot va amaliyotda xilma-xillik. Kembrij universiteti nashriyoti.
6. Yilmaz, R. M. va Yilmaz, F. G. K. (2020). Ta'limgagi tilni o'rganish tahlillari va sun'iy intellekt: tizimli sharh. Tadqiqot va ishlanmalarga ko'ra ta'limga texnologiyalari, 68(5), 2461–2489.
7. Atherton, P. (2022). NLP-ga asoslangan chatbotlarning talabalarning so'zlashuv ravonligiga ta'siri. Journal of Language Learning Technologies, 45(3), 123–135.
8. Braun, T., Garsiya, M. va Li, S. (2021). Ta'limga AI: imkoniyatlar va muammolar. Ta'limga texnologiyasi tadqiqotlari, 39(2), 89–102.
9. Garsiya, M. va Li, S. (2023). Til ta'limga gamifikatsiya: Lotin Amerikasidagi amaliy tadqiqot. TESOL choraklik, 57(1), 45–60.

-
- 13.00.00** Pedagogika fanlari
 - 13.00.01** Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'lilotlar tarixi
 - 13.00.02** Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03** Maxsus pedagogika
 - 13.00.04** Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05** Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06** Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohalari va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07** Ta'limda menejment
 - 13.00.08** Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09** Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00** Tarix fanlari
 - 19.00.00** Psixologiya fanlari
 - 01.00.00** Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00** Kimyo fanlari
 - 03.00.00** Biologiya fanlari
 - 09.00.00** Falsafa fanlari
 - 10.00.00** Filologiya fanlari
 - 11.00.00** Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025. №5

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.